

Genomineerde projecten Mooi Nederland Prijs

Projecten in de provincie:		Pagina
Friesland		2
Gelderland		3
Groningen		4
Limburg		5
Noord-Brabant		6
Noord-Holland		7
Overijssel		9
Utrecht		11
Zuid-Holland		12

Bezoek www.vrom.nl/mooinederlandprijs voor beelden van elk project.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

Wieteke Wouters
Schuttelaar & Partners

Tel: 070 318 44 44
e-mail: wwouters@schuttelaar.nl

Projecten in de provincie Friesland

Locatie: Leeuwarden

Een keten van duurzaamheid in Leeuwarden

Het gebied aan de zuid- en zuidwestkant van Leeuwarden verandert de komende decennia ingrijpend, vooral door de aanleg van de 'Haak', een rondweg om Leeuwarden en de nieuwe invalswegen. Hierdoor zullen verrommelde industrieterreinen met lelijke overgangen naar het platteland worden veranderd in aantrekkelijke stadsgezichten; van achterdeur naar voordeur.

Het doel van het project is het creëren van een bijzondere, nieuwe stadsrand waar via de keten van duurzaamheid een bijdrage wordt geleverd aan de ruimtelijke kwaliteit. De twee pijlers van de gebiedsontwikkeling Nieuw Stroomland zijn enerzijds het versterken van de ruimtelijke kernkwaliteiten, zoals de unieke karakteristiek van het Middelzeegebied en de Hegedyk met de oude dorpen. Anderzijds de keuze krachtig te investeren in duurzame energie en watertechnologie (Keten van Duurzaamheid). Samen met initiatiefnemers als bedrijven, instellingen, dorpen en bewoners worden creatieve oplossingen bedacht. Een team waaronder de initiatiefnemers coördineert de haalbaarheid, de mate van innovatie en duurzaamheid en zorgt voor borging van de ruimtelijke kwaliteit.

Projecten in de provincie Gelderland

Locatie: Elburg

Duurzaam overnachten in Elburg

Ten noorden van het prachtige vestigingsstadje Elburg ligt het historische Boerenerf Hellenbeek. Helaas is het zo erg vervallen dat zelfs restauratie niet meer zinvol is. Boerderij & Landschap is samen met de bewoners tot een plan gekomen waarmee het cultureel erfgoed voor de toekomst bewaard kan blijven. De boerderij zal worden omgebouwd tot een bed & breakfast in een stijl die aansluit bij de oorspronkelijke functie en ligging van de stadsboerderij. Het gebruik van biomassa uit de omgeving voor de energievoorziening leidt tot nieuwe kansen voor het gebied. In de omliggende weilanden zal nieuwe natuur worden ontwikkeld en historische structuur worden hersteld. Het Boerenerf Hellenbeek wordt een plek waar je op een duurzame manier heerlijk van de rust en schoonheid van de omgeving kunt genieten.

Projecten in de provincie Groningen

Locatie: Groningen

Ontdek het Open Lab Ebbinge

Hoe kun je slim en zorgvuldig omgaan met tijdelijk braakliggende ruimte in een stad? De gemeente Groningen komt met een innovatief plan om van één van deze binnenstadslocaties optimaal gebruik te maken. Midden in het Ebbingekwartier, de creatieve zone van Groningen, wordt voor de duur van vijf jaar een tijdelijke MicroStad gebouwd: het Open Lab Ebbinge. Het is een broedplaats voor creatieve economie en een laboratorium voor nieuwe vormen van tussentijdse architectuur en stedenbouw. Innovatieve ondernemers en onderwijsinstellingen vinden hier een tijdelijke inspirerende voedingsbodem in de stad. De omliggende buurten hebben minder last van verrommeling en genieten van meer ruimtelijke kwaliteit. Door gebruik te maken van demontabele en duurzame bouwsystemen heeft het geheel een nomadisch karakter, waardoor het na vijf jaar op een andere braakliggend terrein weer kan worden opgebouwd.

Projecten in de provincie Limburg

Locatie: Heerlen

De Caumerbeek: van riool tot waterloop

Het Caumerbeekdal in Heerlen is een ontoegankelijk en geïsoleerd stedelijk gebied, dat niet leefbaar is voor omwonenden. Door de overkluizing van de Caumerbeek is het beekdal 'verstopt' en vervallen tot een restruimte met een lage omgevingskwaliteit. In de overkluizing wordt het schone oppervlaktewater vermengd met verschillende afvalstromen.

Een innovatief zes-lagenmodel (Water, Oevers, Routes, Economie, Educatie en Cultuurhistorie en Beleving) maakt van het Caumerbeekdal in Heerlen een natuurlijke waterloop met een belangrijke ecologische en recreatieve functie voor Parkstad Limburg. Dit biedt meer mogelijkheden voor de horeca en landbouw in het gebied en creëert verschillende recreatieve routes, die educatie via de cultuurhistorische bouwwerken en leerpaden stimuleren. Het project draagt bij aan energiewinning door middel van turbines en rioolverval. Hierdoor komt er weer schoon water in de beek, ontstaan natuurlijke oevers en gaan hoogwaardige flora en fauna zich ontwikkelen die de beleving van het gebied verrijken.

Locatie: Maastricht

Lusthoven in Limburg als ontmoetingsplek voor streekproducten

In 2006 heeft de Provincie Limburg samen met de landgoedeigenaren, agrariërs en bewoners in Zuid Limburg een projectnota voor de Landgoederenzone opgesteld. Het doel was om verdere versnippering en aantasting van het waardevolle cultuurlandschap te voorkomen. De Vereniging van Landgoedeigenaren heeft op haar beurt een toekomstbeeld voor de zone op laten stellen: de lusthoven van de industriebaronnen uit de 19e eeuw moeten ontmoetingsplekken worden voor Maastrichtenaren, recreanten en toeristen die kennismaken met de streekproducten uit hun regio. Doel van dit project is de thema's van stadslandbouw en 'slow food' voor Maastricht, Meerssen en Valkenburg op de kaart te zetten en dit te positioneren in de Landgoederenzone van Maastricht. Het gebied moet publiek toegankelijk zijn en bekend worden. Uiteindelijk leiden de plannen tot zeven publieksgerichte activiteiten waaronder de aanleg van een proeftuin, het openstellen van een wijngoed en het oprichten van een streekstation voor wijnbouw en kleinfruitteelt.

Projecten in de provincie Noord-Brabant

Locatie: Breda

Zorg voor de Klokkenberg

Landgoed de Klokkenberg is toe aan herstel. Een verder verval van de karakteristieke gebouwen en de verrommeling van het landgoed moet voorkomen worden. Vitalis Woonzorggroep zorgt hier voor door van de oude ziekenhuislocatie bij Breda een woonzorgcentrum te maken. Vitalis richt zich niet alleen op het herstel van de natuur en gebouwen op het landgoed, maar zal het ook toegankelijk maken voor mens en dier. Op termijn moet het landgoed een dorpje op zich worden, met 600 mensen die dag in dag uit op het terrein aanwezig zijn. Het door de mooie rivier de Mark en het prachtige Mastbos begrensde landgoed wordt zo herontwikkeld tot een ware natuurparel, waar mens en dier graag verblijven en waar recreanten met plezier een dagje doorbrengen.

Locatie: Den Bosch

Van achterdeur naar voorportaal

Wie vanaf de Sint Jan over de binnenstad van Den Bosch uitkijkt, ziet dat de Stadswal de overgang van 'buiten' naar 'binnen' de stad markeert. De afgelopen decennia is de Stadswalzone veranderd van een voorportaal in een achterdeur. Gemeente Den Bosch komt met een innovatief plan om een krachtige impuls te geven aan dit gebied. De stadsentree wordt weer herkenbaar gemaakt en beeldhouwwerk uit de omgeving krijgt een nieuwe functie. Er wordt een nieuwe verbindingssas aangelegd die letterlijk de rijke geschiedenis van de stad doorkruist. Onder een stadsgracht wordt een nieuwe parkeergarage gebouwd. Het water uit de gracht krijgt ook een gebruiksfunctie: in de winter een ijsbaan, in de zomer een stadsstrand. Door de nauwe betrokkenheid van de bewoners, zorgt het plan voor een duurzame toekomst van de Stadswalzone.

Locatie: Eindhoven

Striip R: Home for inventive people

De bakermat van de Nederlandse beeldbuizen, Striip R, wordt getransformeerd tot een innovatieve wijk van wonen en werken in een groene setting. Amvest Projectontwikkeling bouwt het verrommelde bedrijventerrein in Eindhoven om tot een nieuwe wijk die de oorspronkelijke functie, van de beeldbuizenfabriek, weerspiegelt: vernuftig, collectief en kwalitatief. De herontwikkeling staat in het teken van Brainport Eindhoven, het zal volledig voldoen aan de wensen en behoeften van kenniswerkers. Een ruim en hoogwaardig openbaar gebied draagt bij aan het groene karakter en de ontspannen sfeer van de wijk. Om een gebiedseigen identiteit te creëren zal de nieuwe indeling van de groene stadswijk met vijf bestaande gebouwen gecombineerd worden. Door deze opzet ontstaat een vernieuwende combinatie tussen heden en verleden.

Projecten in de provincie Noord-Holland

Locatie: Amsterdam

Van vergeten ruimte naar levendige ontmoetingsplek

Iedereen kent ze wel, verwaarloosde pleintjes, stenige plekken om de hoek, onveilige openbare ruimten. Om de leefbaarheid in de wijken te vergroten en de sociale cohesie te versterken zouden deze ruimten tot ontmoetingsplekken ofwel postzegelparkjes omgebouwd moeten worden. Gemeente Amsterdam wil een Stichting Postzegelparken oprichten, die tien parkjes gaat aanleggen en beheren in stadsdeel Zeeburg. De stichting zal ook bijdragen aan de verspreiding van kennis over de postzegelparken. Hiermee kan het project op andere plaatsen gemakkelijker verlopen en ook extra werkgelegenheid genereren. Elk van de parkjes krijgt een eigen identiteit in samenwerking met de omwonenden. Zo worden veelzijdige plekken in de stad gecreëerd waar, voor jong en oud, iets te beleven valt.

Locatie: Amsterdam

Een extra stukje tropen in Amsterdam

Het Oosterpark is een prachtig groen gebied in het drukke Amsterdam. Sinds de jaren 70 is echter de noordrand steeds meer aan het verstedelijken. De verrommeling slaat toe en de ruimtelijk kwaliteit van de noordrand gaat sterk achteruit. Nu heeft het Koninklijk Instituut voor de Tropen (KIT) samen met andere partijen een plan ontwikkeld om gezamenlijk te werken aan het ideale Oosterpark: een park met monumentale gebouwen in het groen die qua beleving en gebruik aansluiten bij de openbare ruimte. Door het KIT weer bewust bij het park te betrekken, combineert het innovatieve plan een uitbreiding van het KIT met een verdubbeling van het Oosterpark. Dit betekent meer groen en een sterkere eenheid binnen het park. Het park wordt dan eindelijk zoals het park is bedoeld: toegankelijk en mooi groen in een drukke stad.

Locatie: Etersheim

Laat Dik Trom herleven

Dik Trom is een icoon van de jeugdliteratuur in de vorige eeuw. Het zou zonde zijn dit erfgoed in de vergetelheid te laten raken. In het dorpje Etersheim staat het schooltje waar Johan Kievit, de schrijver van de boeken van Dik Trom, rond 1900 woonde en les gaf. Stadsherstel Amsterdam wil het vervallen gebouwtje in ere herstellen door er een kinderboekenmuseum van te maken. Zo wordt niet alleen een stukje levende Nederlandse historie bewaard, maar ook een bijdrage geleverd aan de jeugdliteratuur. De restauratie wordt gekoppeld aan andere interessante initiatieven. Zo wordt de restauratie van het schooltje, interieur en bijbehorende woning gebruikt als leerlingbouwplaats en restauratie-opleidingsproject. Met Dik Trom als boegbeeld heeft het project een grote uitstraling op de regio, waardoor de recreatie een behoorlijke impuls kan krijgen.

Locatie: Gooi- en Vechtstreek

Serious gaming maakt aantrekkelijke bedrijventerreinen

Een serieus computerspel rond regionale bedrijventerreinen in de Gooi en Vechtstreek geeft de betrokkenen virtueel inzicht in de gevolgen van beslissingen. Gemeenten, bedrijven, provincies en maatschappelijke organisaties leren wat regionale samenwerking betekent. Ze spelen om de inzet van een 'transformatiefonds', een regionaal fonds met transformatierechten. Voor ieder bedrijventerrein dat een gemeente omvormt tot woonlocatie moet deze gemeente een bedrag storten. Gemeenten die

verouderde bedrijventerreinen willen vernieuwen kunnen juist een beroep doen op het fonds. Dit is een probaat middel om de transformatie van bedrijventerreinen naar woningbouw te remmen. Het fonds stimuleert namelijk herstructurering van bedrijventerreinen. En het is een praktisch instrument om regionale samenwerking en cofinanciering van Rijk en provincie te bewerkstelligen. De gevraagde subsidie zal worden gebruikt om het spel voor deze toepassing te ontwikkelen en in de loop van het proces te optimaliseren.

Locatie: Haarlemmermeer

Park 21: Het eerste metropolitane park van Nederland

Haarlemmermeer werkt aan het Park van de 21ste eeuw, kortweg Park21. Het is de bedoeling dat tussen Hoofddorp en Nieuw-Vennep een groot, nieuw groengebied komt van ongeveer 1.000 hectare. Park21 wordt daarmee het eerste metropolitane park van Nederland en gaat het recreatieve hart van Haarlemmermeer vormen. Het is een schakel in de regionale, recreatieve en ecologische gebieden: de duinen in het westen en de plassen aan de oostkant. Na een ontwerpprijsvraag hebben drie bureaus een visie opgesteld, waarop omwonenden konden stemmen. Het winnende bureau, Vista, gaat deze visie verder uitwerken. Er zal aandacht worden besteed aan de afweging van opbrengsten en kosten, duurzaamheid en de realisatie van toeristische attracties.

Locatie: Noord-Holland Noord

Bedrijvige ruimte in Noord-Holland Noord

NHN Vastgoed BV komt met een plan om voldoende aanbod van bedrijfsruimte te realiseren. Een belangrijke richtlijn in het plan is er voor te zorgen dat de kwaliteit van de ruimte goed is. Hiermee werken zij de aanpak van herstructurering in Noord-Holland Noord uit en wordt de kwaliteit en doelmatigheid van nieuwe en bestaande bedrijventerreinen vergroot. Om dit te bewerkstelligen, ontwikkelen zij modellen die ook toepasbaar zullen zijn in andere regio's. Het project zorgt niet alleen voor een verhoging in de ruimte-intensiteit, maar ook voor een hogere duurzaamheid en verbeterde landschappelijke inpassing. Om regionale samenwerking mogelijk te maken en verbeteren, wordt een projectbureau opgericht. Zo ontstaan uiteindelijk extra herstructureringsprojecten en kunnen leereffecten ook elders gebruikt worden.

Projecten in de provincie Overijssel

Locatie: Deventer

Welkom in Deventer

De A1-zone staat onder druk. Het heeft een rommelige uitstraling, weinig samenhang, onvoldoende herkenbaarheid als stadsas en onderbenutting van de beschikbare ruimte. De provincie Overijssel komt met een plan om de stadsas van Deventer te ontwikkelen tot karakteristieke stadsentrees met een goede doorstroming van het verkeer. Bij de ontwikkeling van de omgeving van de stadsas zullen de kwaliteiten uit het verleden, gecombineerd worden met eigentijdse plekkegebonden ontwerpen, die het onderscheidend vermogen van een wijk versterken. Hierdoor presenteert de stadsas zich als een tijdmachine, die de ontwikkeling van Deventer van Hanzestad, naar 19^e eeuwse industriestad en vervolgens naar moderne dienstestad weerspiegelt. In de toekomst worden iconen van de stad langs de stadsas gepland, hierbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan de herontwikkeling van de oude, beeldbepalende silo. Deze combinatie van kwaliteiten uit verleden, heden en toekomst zullen de stadsas van Deventer vormen tot het visitekaartje van de stad, dat als voorbeeld kan dienen voor andere steden.

Locatie: Nijverdal

De Tuinen van Nijverdal

De spoorlijn die Nijverdal dwars doorsnijdt verdwijnt onder de grond. Hierdoor komt een strook door het Nijverdalse centrum vrij die invulling moet krijgen. De gemeente Hellendoorn komt met een plan voor een kwalitatief hoogwaardige herinrichting van deze centrale strook. Door de aanleg van een park, dat bestaat uit diverse tuinen, worden wijken die voorheen door het spoor werden gescheiden, nu met elkaar verbonden. Dit geeft een originele invulling aan het thema 'verbinden en ontmoeten' dat al enkele jaren een belangrijke rol speelt binnen de gemeente Hellendoorn. Om te zorgen voor een visuele eenheid zal ook een belangrijk deel van de woningbouw aan de zuidkant van de tunnel worden herontwikkeld. Het project versterkt het woon- en leefklimaat in het centrum en zal de relaties tussen de verschillende wijken verrijken.

Locatie: Rijssen

Groen 'prikkelraad' in de Betuwe

De integrale ontwikkeling van het Betuwse Bedrijvenpark en het Landschapspark Danenberg levert een stadsrand op waarin de overgang van bedrijvenpark naar landschapspark natuurlijke invulling krijgt. Dit voorkomt toekomstige verrommeling. Het landschapspark vervult een rol als 'groen prikkelraad', omdat het verdere verstedelijking tegenhoudt. Het uitgangspunt is: zonder bedrijventerrein geen landschapspark en zonder landschapspark geen bedrijventerrein.

De afweging van de verschillende opbrengsten en kosten vindt plaats via een landschapsfonds. In dit project wordt ervaring opgedaan met de inspraak van burgers. Inzet is dat de bewoners trots op hun landschapspark en mogelijk het bedrijvenpark worden. Er wordt geëxperimenteerd met nieuwe vormen van burgerparticipatie. Bovendien biedt het project in de vorm van een Stuurgroep, een nieuwe manier van samenwerking tussen marktpartijen, overheid en milieuorganisaties.

Locatie: Staphorst

Van verrommeling naar verfraaiing

Onlangs is het bedrijventerrein 'De Esch' in Staphorst door provinciale milieufederaties genomineerd voor de verkiezing tot 'meest verrommelde plek van Nederland'. De gemeente heeft zich deze nominatie aangetrokken en wil de beeldkwaliteit van het gebied verbeteren. Het plan voorziet in landschappelijke herinrichting die aansluit op het karakteristieke 'slagenlandschap' met elzensingels dat aan het bedrijventerrein grenst. Bovendien komt er nieuw foerageergebied voor de das.

De focus ligt op een fraai zicht vanaf de rijksweg A28, waarbij de elzensingels op verhogingen worden aangelegd. Het vernieuwende van dit project is dat bedrijfsontwikkeling harmonieus wordt gecombineerd met het gebruik van landschap. Bovendien ontstaat er ruimte voor een waterberging van 19.000 kubieke meter in de stroken van het landschap.

Locatie: Vechtdal

Signatuur voor het Vechtdal

Het Vechtdal is een uniek cultuurlandschap met een ongekend hoge dichtheid aan aardkundige, archeologische, historische en ecologische hoogstandjes. Helaas zijn veel mensen niet goed op de hoogte van wat het Vechtdal te bieden heeft. Daarom komt de provincie Overijssel met een innovatief plan om de Vechtstreek hiervan bewust te maken. Met behulp van creatieve methoden en technieken wordt een breed gedragen, interactieve en daarmee levende identiteit van het Vechtdal gecreëerd. Door middel van een internetplatform kunnen mensen meebeslissen over de landschapsbiografie van het Vechtdal. De biografie wordt permanent verrijkt en aangevuld. Zo wordt een methode opgezet om verrommeling in het gebied tegen te gaan en om nieuwe ontwikkelingen zichtbaar te maken.

Projecten in de provincie Utrecht

Locatie: Baarn

Architectonisch bedrijvendecor langs de snelweg

Wie in de toekomst over de A1 bij Baarn rijdt, krijgt een opmerkelijk architectonisch decor te zien van het bedrijventerrein Noordschil: bedrijven die geïntegreerd zijn in het landschap tegen het talud van de snelweg. Nieuw Nederland Architecten (NNA) bedacht een combinatie van bedrijfs- en landschapsarchitectuur. NNA ontwerpt de verschillende bedrijfsgebouwen niet afzonderlijk, maar als een geheel en integreert ze in het bijzondere landschap langs deze snelweg. Zodoende ontstaat een compacte bouw die harmonieert met de omgeving en die de verrommeling tegengaat. Voor dit bedrijventerrein, de Noordschil, is een toekomstvisie opgesteld om de grond van het terrein intensiever en zorgvuldiger te gebruiken. Door de bedrijfsgebouwen in de toekomst gestructureerd tegen elkaar aan te bouwen kan een groter bebouwd oppervlak gerealiseerd worden. Door gebruik te maken van het 'cradle-to-cradle' principe en CO₂-neutrale inrichtingen is het plan toekomstbestendig en zorgt het voor een balans tussen schoonheid, functionaliteit en duurzaamheid.

Locatie: Regio Utrecht-West

Eerst sloopcertificaat dan pas bouwvergunning

Het project Certificatenregeling Utrecht gaat over een uitvoeringsplan voor de acht gemeenten in het samenwerkingsverband Utrecht-West. Deze gaan samen een regeling opzetten voor de uitgifte van certificaten na de sloop van schuren en kassen. Het innovatieve element is dat een certificaat de garantie biedt dat er gesloopt is, voordat de bouwvergunning wordt verleend. Dit systeem gaat de verrommeling van het landelijk gebied tegen. Het slopen van ongebruikte schuren en kassen worden namelijk gestimuleerd. Bewoners en bedrijven die willen bouwen binnen de lokale 'ruimte voor ruimte'-regeling zullen eerst voldoende certificaten moeten hebben. Via de certificatenregeling komen vraag en aanbod uit een groot gebied bij elkaar. Hierdoor kunnen bewoners en bedrijven beter gebruikmaken van de 'ruimte voor ruimte'-regeling. Sloopcertificaten zijn in de hele deelnemende regio geldig.

Projecten in de provincie Zuid-Holland

Locatie: Den Haag

Een groene oase in Den Haag

In één van de minst groene wijken van Den Haag staat een gebouw dat in rap tempo is vervallen. Het gebouw in de driehoek Weimarstraat/Beeklaan/Galileistraat is overwoekerd door klimop en valt bijna uit elkaar. De buurtbewoners ondernemen actie door op deze plek een stadstuin te creëren. De tuin wordt een stukje vitaal groen in de wijk dat voor iedereen toegankelijk is. Deze ontmoetingsplaats voor de wijk wordt onderhouden door de buurtbewoners zelf. Het vormt een plek waar kinderen veilig kunnen spelen, ouderen elkaar in het groen kunnen ontmoeten en waar culturele activiteiten kunnen worden ontplooid. De tuin zal op een duurzame manier tot stand komen volgens het 'cradle-to-cradle' principe. Het innovatieve van dit project is het duurzame karakter in combinatie met de actieve rol van de buurtbewoners en de betrokkenheid van de politiek. Zo wordt een plek vol steen omgetoverd tot Emma's Hof, een groene oase in de stad.

Locatie: Klaaswaal (Noordrand Hoeksche Waard)

De Hoeksche Waard als 'culturele hotspot'

Het Regiopark in de noordrand van het Nationaal Landschap Hoeksche Waard moet een groen kader bieden voor de verschillende stedelijke ontwikkelingen die hier zijn voorzien. Het park houdt rekening met waterbeheer, recreatie, duurzame energie en natuur. Ook zorgt het er voor dat bij alle ontwikkelingen de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap worden versterkt. Het Regiopark krijgt een eigen identiteit. In de Hoeksche Waard kan het Suikerunie-terrein met herbestemming van de oude fabrieksgebouwen een herkenningspunt voor het Regiopark worden. Ook kan het een herkenningspunt worden voor een eventueel windturbinepark en recreatieve routes langs de Oude Maas. Als voorbeeld geldt het Duitse Ruhrgebied dat van een verpauperd industriegebied tot een culturele hotspot is omgetoverd. Het Regiopark Noordrand moet meer zijn dan een optelsom van afzonderlijke plannen. Het moet een 'sterk merk' worden met een eigen identiteit, een visitekaartje voor het Nationaal Landschap. De ontwikkeling van een innovatief recreatiegebied en het op de kaart zetten van het gebied als culturele hotspot horen daarbij.

Locatie: Midden-Delfland

Buurtschap keert terug in het Westland

Het gebied Maaslandse Dam ligt in Midden-Delfland. Dit is sinds 1957 een rijksbufferzone tussen Delft en Rotterdam. Het is een oud-tuinbouwgebied dat wordt herontwikkeld omdat de tuinbouwkassen worden opgeruimd. Deze herontwikkeling biedt een mooie gelegenheid voor een landschappelijke verbetering. Delfland moet een belangrijke groenzone voor de Randstad worden. De Maaslandse Dam wordt het centrale punt voor de dienstverlening aan en in het gebied. Hierbij worden de bestaande buurtschappen nieuw leven ingeblazen. Het eigentijdse buurtschap zal een belangrijke rol spelen in het bieden van recreatieve, culturele en maatschappelijke voorzieningen. De lokale economie zal profiteren van het ontwikkelen van dit buurtschap.

Locatie: Rotterdam

De Blauwe Verbinding

De Blauwe Verbinding in Rotterdam is een open watergang van zeven kilometer. Deze vormt de waterverbinding tussen het Zuiderpark in Rotterdam, het Zuidelijk Randpark en het nieuw aan te leggen Landschapspark Buytenland in Albrandswaard. Gemeente Rotterdam komt met een plan om de waterhuishouding te verbeteren, de recreatieve mogelijkheden te vergroten en de leefbaarheid te verbeteren in wijken in Barendrecht, Albrandswaard en Rotterdam.

Subsidie is gevraagd voor de aansluiting van de woonwijk Zuid met de zwimmersplas in het Zuidelijk Randpark. Hiervoor moeten de A15 en Betuwelijn worden gekruist en een deel van de watergang worden gegraven. Deze aansluiting vormt een van de bouwstenen van de Blauwe Verbinding.

Bij het plan zijn een groot aantal belanghebbende partijen betrokken, van grondeigenaren tot beheerders en maatschappelijke organisaties. De lokale overheden, zoals waterschappen en gemeenten, tonen durf door een bestaande wegverbinding te vervangen door een watergang.

Locatie: Rotterdam (Kleinpolderplein)

Van stenen ei tot polderplein

Het Kleinpolderplein is sinds zijn aanleg eind jaren 60 niet meer veranderd en ligt er volledig verhard bij. Het plein is de verbinding tussen de A13/A20 en de stad en vormt daarmee een belangrijke stadsentree. Het uiterlijk van het plein sluit echter helemaal niet aan bij haar functie. De gemeente Rotterdam heeft een plan opgezet om het 'ei van stenen' weer om te vormen tot een poldertje. Door een innovatieve oplossing zal het poldertje ook dienst doen als waterberging en is het goed te onderhouden. Het gebied zal ook worden gebruikt als museumplein waar kunstwerken worden geëxposeerd. Deze originele combinatie zorgt er voor dat het 'stenen ei' wordt omgevormd tot een aantrekkelijk en uitnodigend polderplein. Een mooie entree voor een stad als Rotterdam.